

מקור המאמר בזהר פרשת ויחי דף רטב ע"א-ב
מעלת העוסק בתורה בלילה

דָּבָר אַחֵר יִשְׁשַׁכֵּר חֵמֶר גָּרַם רִבְיָן וְגו' - פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) לְדוֹד ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יי מָעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד. כִּמְהָ חֲבִיבִים יֵהֱמוּ דְבָרֵי הַתּוֹרָה, כִּמְהָ חֲבִיבִים אוֹתָם שְׁמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַל מִי שְׁמֵשֶׁת־דָּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מִפְּגִיעֵי הָעוֹלָם, שְׁמוֹר הוּא לְמַעְלָה, שְׁמוֹר הוּא לְמַטָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁכוּפַת כָּל פְּגִיעֵי הָעוֹלָם וּמוֹרִיד אוֹתָם לְעַמְק תְּהוֹם רַבָּה.

בֹּא רֵאֵה, בְּשַׁעַה שְׁנַכְנַס הַלֵּילָה, הַפְּתָחִים נִסְתָּמִים, וְכִלְבִּים וְחֲמוֹרִים שׁוֹרִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וְנִתְּנָת רְשׁוֹת לְהִשְׁחִית, וְכֹל בְּנֵי הָעוֹלָם יִשְׁנִים בְּמִטּוֹתֵיהֶם, וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת לְהִתְעַנֵּג כְּשִׁמְתְּעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן

וְנִחְלַק הַלֵּילָה, הַתְּעוֹרְרוֹת קִדְשָׁה מִתְּעוֹרְרַת בְּעוֹלָם, וְזֶה נֶאֱמַר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

דָּבָר אַחֵר יִשְׁשַׁכֵּר חֵמֶר גָּרַם רִבְיָן וְגו'. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) לְדוֹד ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יי מָעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד, כִּמְהָ חֲבִיבִין אֵינוֹן מְלִין דְּאֹרִיִּיתָא, כִּמְהָ חֲבִיבִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאֹרִיִּיתָא, קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאֹרִיִּיתָא, לֹא דְחִיל מִפְּגִיעֵי עֲלָמָא, נָטִיר הוּא לְעֵילָא, נָטִיר הוּא לְתַתָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא (דף רטב ע"ב) דְּכַפִּית לְכָל פְּגִיעֵי דְעֲלָמָא, וְאַחִית לוֹן לְעוֹמְקֵי דְתַהוּמָא רַבָּא.

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעַתָּא דְעָאֵל לֵילֵיא, פְּתַחִין סְתִימִין, וְכִלְבֵי וְחֲמָרֵי שְׂרִיין וְשַׁטָּאן בְּעֲלָמָא, וְאַתִּיִּיהִיבַת רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכֹל בְּנֵי עֲלָמָא נִימִי בְּעַרְסֵיהוֹן, וְנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא סְלָקִין לְאַתְעַנְגָּא לְעֵילָא. כִּד אֲתַעַר רוּחַ צְפוֹן, וְאַתְפְּלִיג לֵילֵיא, אֲתַעַרוּתָא קְדִישָׁא אֲתַעַר בְּעֲלָמָא, וְאַתְמָר בְּכַמָּה דּוּכְתֵי.

זְכָאָה חוֹלְקִיהָ דְתַהוּא בַר נֶשׁ, דְּאִיהוּ קָאִים בְּתַהוּא שַׁעַתָּא, וְאַשְׁתַּדַּל בְּאֹרִיִּיתָא. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ פָּתַח בְּאֹרִיִּיתָא, כָּל אֵינוֹן זֵינִין בִּישִׁין, אָעִיל לוֹן

אֲשֵׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שְׁעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ שַׁעַה וּמִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה. כִּיּוֹן שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ בַּתּוֹרָה, אֵת כָּל אוֹתָם הַמֵּינִים הָרַעִים הוּא מְכַנֵּס לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְכוּפַת אֵת הַחֲמוֹר,

ומורידו בשרים שתחת
העפר של זהמת הקשר.

משום כך יששכר,
שהשתדלותו בתורה, כופת
את החמור ומוריד אותו
מאותו גרם המעלות, שהוא
עולה להזיק לעולם, ושם
מדורו בין המשפטים, בין
זהמת השרים שבִּעֶפְרָא.

בא ראה מה כתוב, וירא
מנחה כי טוב ואת הארץ כי
נעמה ויט שכמו לסבל ויהי
למס עבד. וירא מנחה כי
טוב - זו תורה שבכתב. ואת
הארץ כי נעמה - זו תורה
שבעל פה. ויט שכמו לסבל
- לסבל על התורה ולדבק
בה ימים ולילות. ויהי למס

עבד - להיות עובד את הקדוש ברוך הוא ולדבק בו ולהתיש את עצמו בה.

בנוקבי דתהומא רבה, וכפית ליה לחמור, ונחית ליה
בטפסרי דתחות עפרא, דזוהמי קסרא.

בגיני כך, יששכר, דאשתדלותיה באורייתא, כפית
ליה לחמור, ונחית ליה. מההוא גרם
המעלות, דאיהו סליק לנזקא עלמא, ושוי מדוריה
בין המשפטים, בין זוהמי דטפסרי דעפרא.

תא חזי, מה כתיב. וירא מנחה כי טוב ואת הארץ
כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עובד.
וירא מנחה כי טוב, דא תורה שבכתב. ואת הארץ
כי נעמה, דא תורה שבעל פה. ויט שכמו לסבל,
למסבל עולא דאורייתא, ולדבקא בה יומי ולילי.
ויהי למס עובד, למיהוי פלח לקדשא ברוך הוא,
ולאתדבקא ביה, ולאִתְשָׂא גרמיה בה.

ספר אור הזהר (עמוד 126)

כח) רבי שמעון בן יוחאי גלה הנסתרות בספר הזהר דבהאי חבורא יתפרנסין בדרא בתראא
גם בן אור המאיר ובא לכל העולם

בזמר בר יוחאי נעשה אדם נאמר בעבורך: שמעתי מקדשת אדוני אבי זקני מורי ורבי הגאון הקדוש
מפה זכותו יגן עלינו בסעדת ל"ג בעמר כי לכאורה היכן נאמר שנעשה אדם קאי על רבי שמעון בן
יוחאי דוקא, אך הנה דרשו רבותינו זכרונם לברכה נעשה אדם נאמר בזכות נעשה ונשמע והיינו
בשביל שקבלו ישראל את התורה על ידי משה רבינו, וידוע כי רבי שמעון בן יוחאי היה נשמת משה
רבינו עליו השלום, ומה שנתגלה על ידי משה רבינו עליו השלום התורה בכל פרטיה בנגלות
ונסתרות אך הנסתרות גלה משה רבינו עליו השלום רק לאהרן ובניו ויהושע ועוד ליחיד סגלה
מתלמידיו והנגלות לנו ולבנינו ממש רבינו עליו השלום שקבל בסיני, אבל רבי שמעון בן יוחאי
גלה הנסתרות בספר הזהר דבהאי חבורא יתפרנסין בדרא בתראא גם בן אור המאיר ובא לכל
העולם, והוא לפי זה רבי שמעון בן יוחאי תכלית וגמר הנרצה ממש רבינו עליו השלום, על בן שפיר
יתכן מה שאמרו נעשה אדם נאמר בעבורך כי הנעשה אדם בשביל נעשה ונשמע והיה אז מפרת
התכלית לגלוי הנסתרות באחרית הימים על ידי רבי שמעון בן יוחאי על בן שפיר נעשה אדם נאמר
בעבורך.

(שער יששכר מאמר גל עיני אות ג)